

ВИКОНАННЯ СУДОВИХ ФУНКЦІЙ ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СЕРЕДИНІ XVII ст.

Німенко М., студент групи ЖТ-72

Роботу виконано в рамках держбюджетної теми №108.01.03.06-08 - "Історичні етапи заселення і формування державних структур на території Північно-Східної України (з давніх часів до кінця 18 ст.)"

Місцеве судочинство середини XVII ст. базувалося на старих юридичних кодексах законів, насамперед на третьому Литовському статуті 1588 р. Починаючи з визвольної війни під проводом Б.Хмельницького, на українських землях сформувалася власна судова система. Були створені Генеральний, полкові та сотенні суди. Вони розповсюджували свою юрисдикцію не тільки на справи всього козацтва, а й на все населення, яке проживало на їхній території.

Судові функції виконувалися і органами міського самоврядування. За гетьманства Б.Хмельницького колишні польські суди у містах замінені на магістратські і ратушні. Магістратські діяли у полкових містах та містах магдебурзького та хелминського права. У непривілейованих сотенних містах і містечках діяли ратушні. Ці суди здійснювали цивільне і кримінальне судочинство. Вони вирішували справи міщан і посполитих. Вільні селяни судилися в ратушних судах непривілейованих міст, якщо були під їхньою юрисдикцією.

Структура ратуші і магістрата включала 2 підрозділи: 1) міську раду; 2) судову колегію лавників¹.

Апеляції на рішення ратушних судів у другій половині XVII - початку XVIII ст. подавалися до магістратських або полкових судів, а на рішення останніх - до гетьманського суду².

¹Теличенко И.В. Сословные нужды и желания малороссиян в эпоху екатерининской комиссии. - К.: Киевская старина, 1891.

²Гамбург М. Магістратські і ратушні суди у самоврядуванні міст України-Гетьманщини XVII-XVIII століть // Право України. - 2000. - №4. - С.111.

Наук. кер. – доц. Звагельський В.Б.